

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål B stillet af Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg

Spørgsmål B:

"Ministeren bedes - inden svaret sendes til EU-Kommissionen - at redegøre for den danske regerings plan for at nedbringe de danske NO_x-emissioner og dermed opfylde EU's direktiv om nationale emissionslofter, det såkaldte NEC-direktiv (2001/81/EF), der forbedrer beskyttelsen af miljøet og menneskers sundhed."

Svar:

Indledning

Jeg vil gerne starte med at sige tak for lejligheden til at komme her i udvalget og drøfte problematikken omkring NO_x-emissioner.

NEC-direktivet

NEC-direktivet, der henvises til i spørgsmålet, er et EU-direktiv, som blev vedtaget af EU-landene i oktober 2001. På engelsk hedder direktivet "National Emissions Ceilings", hvoraf navnet NEC. Direktivet, fastsætter lofter for de enkelte EU landes emissioner af svovldioxid (SO₂), kvælstofoxider (NO_x'er), flygtige organiske forbindelse - til dagligt kaldet VOC'erne - og ammoniak (NH₃). Landenes emissioner må ikke overskride lofterne fra og med 2010.

EU's direktiv om emissionslofter var inspireret af den såkaldte Gøteborg protokol, under Geneve-konventionen, som blev underskrevet i december 1999. Protokollen omfattede de samme fire stoffer. For Danmark er lofterne i direktivet og i protokollen helt de samme.

Forud for Danmarks accept af emissionslofterne i Gøteborg protokollen, blev der foretaget en række analyser af Danmarks muligheder for at opfylde lofterne. Med de forudsætninger Miljøstyrelsen, Energistyrelsen og Skov- og Naturstyrelsen havde i slutningen af 1990'erne var der enighed om, at det ville være muligt at nå reduktionerne i perioden frem til 2010 uden, at det ville være nødvendigt at introducere nye nationale initiativer.

Hidtidig og fremtidig udvikling

Hvis vi kaster et blik på, hvordan det er gået indtil nu, kan vi konstatere gode resultater. I løbet af perioden 1985 - 2004 har vi for svovldioxid reduceret udledningerne med hele 95 %. De konkrete tal for svovldioxid er for 1985 en emission på 450.000 tons og i 2004 var vi nede på blot 24.000 tons. Det er da noget man kan forstå!

For de andre tre stoffer kan vi ikke opvise så spektakulære reduktioner, men der er tale om reduktioner af udledningerne på mellem 30 % og 40 % i samme periode.

Netop fordi protokollen og direktivet sætter en grænse ud i fremtiden, dvs. 2010, var der behov for, at kunne lave vurderinger af, hvordan de fremtidige udledninger kunne forventes at udvikle sig.

Det er DMU, der for Miljøstyrelsen vurderer udviklingen i de fremtidige emissioner, og i den forbindelse vurderer betydningen af introduktionen af nye forudsætninger som fx nye energiplaner og nye metoder for beregninger af udledningerne.

Generelt må det konstateres, at modeller er meget følsomme, og selv mindre ændringer i forudsætningerne, som f.eks. oliepriserne, emissionsfaktorer, kvotepriserne for CO₂ og nedbørsforholdene, kan ændre vurderingen af de fremtidige emissioner for f.eks. NO_x i 2010.

Ifølge de seneste opgørelser vil Danmark overskride loftet for NO_x med 7.000 tons. Som sagt skal man være forsigtig med at tage dette som et endegyldigt tal for den "danske udfordring" og, at Danmark nu skal igangsætte initiativer, der reducerer udledningerne med 7.000 tons.

På den ene side kan udfordringen blive større, fordi der er kommet et nyt beregningsgrundlag for tunge køretøjer. Det betyder, at de faktiske emissioner fra vognparken i Danmark er højere end hidtil beregnet. Omvendt kan den kommende allokeringsplan og nationale energiplan være med til at mindske mankoen.

Men een ting er sikkert – Danmark skal efterleve sine EU og internationale forpligtigelser.

NO_x

Netop for at være bedst muligt klædt på til at tage hånd om vores forpligtigelser, nedsatte Miljøstyrelsen i 2004 en arbejdsgruppe med repræsentation fra alle relevante myndigheder og organisationer. De fik til opgave at udarbejde en NO_x-redegørelse med tekniske muligheder for at reducere NO_x-emissionerne og deres samfundsøkonomiske konsekvenser.

Med afsæt i dette arbejde pågår der nu et arbejde med at undersøge, hvilken regulering – dvs. hvilke styringsmidler - regeringen bedst kan tage i brug for at sikre overholdelse af emissionsloftet. Arbejdet vil ved årets udgang indgå i rapporteringen til EU-Kommissionen om status for NEC-direktivets udmøntning, inklusiv en plan, der indeholder en oversigt over de initiativer, regeringen vil igangsætte for at overholde emissionsloftet.

Men man skal holde sig for øje, at luftforureningen er grænseoverskridende, og vi taler derfor ikke om et isoleret dansk

problem, men et fælles europæisk problem. Derfor har vi også en klar forventning om, at EU kommer med udspil, der skal hjælpe EU-landene til omkostningseffektivt at efterleve deres forpligtigelser. EU-Kommissionen er opmærksom herpå, og forventer således i 2007 at fremsætte et nyt forslag til et direktiv om emissionslofter i 2020.

Samtidig skal vi fra dansk side også være med til at presse på for ambitiøse mål, der rækker ud over 2010. Derfor kan vi med fordel tænke langsigtede løsninger ind i den plan, vi er ved at udarbejde.

Blandt de konkrete danske tiltag, der arbejdes med er bl.a. mulighederne for at anvende en afgift på NO_x-udledning som virkemiddel. Det vurderes, at en NO_x-afgift kan være et omkostningseffektivt instrument, som kan bidrage til at overholde emissionsloftet. I den forbindelse kan afgifter indgå sammen med andre virkemidler.

Her tænkes bl.a. på virkemidler, der kan implementere tekniske tiltag til at begrænse emissionerne af NO_x fra de større fiskefartøjer.

Situationen for de andre lande i EU-25

Men det er ikke kun Danmark, der har en udfordring med at overholde emissionsloftet for NO_x i 2010. Blandt de 15 gamle medlemsstater tyder beregningerne fra EU-Kommissionen på, at der i dag er 10 lande, der ikke forventes at kunne opfylde NO_x-loftet. Det understreger blot min tidligere pointe om, at der påhviler EU et ansvar for at tage de nødvendige initiativer til, at EU-landene i flok, kan løfte udfordringen.

Danmark vil ved udgangen af 2006 sende sin plan for hvilke virkemidler, der skal sikre, at vi efterlever både vores europæiske og internationale forpligtigelser til EU-Kommissionen.

Jeg vil selvfølgelig oversende planen til udvalget parallelt med oversendelsen til EU-Kommissionen.